

Företrädaransvar m.m. (prop. 2002/03:128 och 2002/03:99 delvis)

Sammanfattning

I betänkandet behandlar utskottet regeringens proposition 2002/03:128 Företrädaransvar m.m. och regeringens proposition 2002/03:99 Det nya Skatteverket såvitt gäller en samordning av vissa lagförslag. Enligt proposition 2002/03:128 omformuleras regleringen rörande företrädaransvar i skattebetalningslagen (1997:483) i syfte att återställa rättsläget till vad som gällde före skattebetalningslagens tillkomst. Genom omformuleringen återinförs de subjektiva rekvisiten uppsåt och grov oaksamhet. Dessutom återförs bevisbördan på det allmänna. Härutöver sker vissa förändringar bl.a. i själva förfarandet. I denna del har det väckts tre motioner (fp, kd och s). Motionsyrkandena rör förslaget om att överflytta handläggningen av företrädaransvar från allmän domstol till allmän förvaltningsdomstol, frågan om att införa en definition av begreppet företrädare, frågan om att införa en tidsgräns för förfarandet samt förslaget om muntlig förhandling i mål om företrädaransvar.

Enligt proposition 2002/03:128 förtydligas slutligen bestämmelserna i lagen (2001:1227) om självdeklarationer och kontrolluppgifter beträffande vad kontrolluppgift skall lämnas om vid s.k. utlandsbetalningar.

Utskottet tillstyrker proposition 2002/03:128 och proposition 2002/03:99 vad gäller berörda lagförslag samt avstyrker samtliga motionsyrkanden.

Innehållsförteckning

Sammanfattning.....	1
Utskottets förslag till riksdagsbeslut.....	3
Redogörelse för ärendet.....	5
Ärendet och dess beredning.....	5
Bakgrund.....	5
Propositionernas huvudsakliga innehåll.....	6
Utskottets överväganden.....	8
Omformulering av förutsättningarna för företrädaransvar m.m.....	8
Utskottets ställningstagande.....	9
Definition av begreppet företrädare.....	9
Allmän förvaltningsdomstol som första instans m.m.....	10
Skyndsam handläggning.....	12
Muntlig förhandling.....	13
Kontrolluppgift vid betalningar till och från utlandet.....	14
Lagförslagen.....	14
Reservationer.....	16
1. Definition av begreppet företrädare, punkt 2 (fp).....	16
2. Allmän förvaltningsdomstol som första instans m.m., punkt 3 (m, fp, kd, c).....	16
3. Skyndsam handläggning, punkt 4 (kd).....	17
4. Muntlig förhandling, punkt 5 (kd).....	17
5. Lagförslagen, punkt 7 (m, fp, kd, c).....	18
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag.....	19
Propositionerna.....	19
Följdmotioner.....	19
<i>Bilaga 2</i>	
Regeringens lagförslag.....	21

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. Omformulering av förutsättningarna för företrädaransvar m.m.

Riksdagen godtar regeringens förslag om omformulering av förutsättningarna för företrädaransvar m.m. Därmed bifaller riksdagen proposition 2002/03:128 i denna del.

2. Definition av begreppet företrädare

Riksdagen avslår motion 2002/03:Sk21 yrkande 2.

Reservation 1 (fp)

3. Allmän förvaltningsdomstol som första instans m.m.

Riksdagen godtar regeringens förslag om allmän förvaltningsdomstol som första instans m.m. Därmed bifaller riksdagen proposition 2002/03:128 i denna del och avslår motionerna 2002/03:Sk20 i denna del och 2002/03:Sk21 yrkande 1 i denna del.

Reservation 2 (m, fp, kd, c)

4. Skyndsam handläggning

Riksdagen godtar regeringens förslag om skyndsam handläggning. Därmed bifaller riksdagen proposition 2002/03:128 i denna del och avslår motion 2002/03:Sk19 yrkande 1.

Reservation 3 (kd)

5. Muntlig förhandling

Riksdagen godtar regeringens förslag om muntlig förhandling. Därmed bifaller riksdagen proposition 2002/03:128 i denna del och avslår motion 2002/03:Sk19 yrkande 2.

Reservation 4 (kd)

6. Kontrolluppgift vid betalningar till och från utlandet

Riksdagen bifaller proposition 2002/03:128 i denna del.

7. Lagförslagen

Riksdagen antar de i bilaga 2 till detta betänkande återgivna förslagen till

1. lag om ändring i skattebetalningslagen (1997:483),
2. lag om ändring i taxeringslagen (1990:324),
3. lag om ändring i lagen (1989:479) om ersättning för kostnader i ärenden och mål om skatt, m.m.,
4. lag om ändring i tullagen (2000:1281) och

5. lag om ändring i lagen (2001:1227) om självdeklarationer och kontrolluppgifter.

Därmed bifaller riksdagen propositionerna 2002/03:99 i denna del och 2002/03:128 i denna del och avslår motionerna 2002/03:Sk20 i denna del och 2002/03:Sk21 yrkande 1 i denna del.

Reservation 5 (m, fp, kd, c) – villkorad

Stockholm den 14 oktober 2003

På skatteutskottets vägnar

Arne Kjörnsberg

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Arne Kjörnsberg (s), Lennart Hedquist (m), Per Erik Granström (s), Ulla Wester (s), Marie Engström (v), Per-Olof Svensson (s), Anne-Marie Pålsson (m), Gunnar Andrén (fp), Roger Tiefensee (c), Inger Nordlander (s), Ulf Sjösten (m), Catharina Bråkenhielm (s), Barbro Feltzing (mp), Fredrik Olovsson (s), Anne-Marie Ekström (fp), Lars Gustafsson (kd) och Britta Rådström (s).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

I ärendet behandlar utskottet regeringens proposition 2002/03:128 Företrädaransvar m.m. och tre motioner som väckts med anledning av propositionen. Propositionen tar upp, förutom ett förslag rörande bestämmelserna om företrädaransvar, även ett förslag som rör bestämmelserna om kontrolluppgiftsskyldighet för utlandsbetalningar.

I proposition 2002/03:128 framläggs förslag till ändring bl.a. i 1 kap. 4 §, 3 kap. 5 § och 21 kap. 3 § skattebetalningslagen (1997:483) (lagförslag 1), 6 kap. 1 § taxeringslagen (1990:324) (lagförslag 2) och 1 § lagen (1989:479) om ersättning för kostnader i ärenden och mål om skatt, m.m. (lagförslag 3). De nämnda lagrummen är även föremål för ändringsförslag i proposition 2002/03:99 Det nya Skatteverket (lagförslagen 14, 15 delvis och 25 delvis). Utskottet behandlar proposition 2002/03:99 i sak i betänkande 2003/04:SkU2 men lagförslagen i propositionen rörande de nämnda lagrummen samordnas lagtekniskt i förevarande betänkande. Regeringens och motionärernas förslag till riksdagsbeslut återges i *bilaga 1*. Regeringens lagförslag – efter samordning – återges i *bilaga 2*.

Bakgrund

Bestämmelser om juridiska personers företrädares betalningsansvar fanns tidigare bl.a. i uppbördslagen (1953:272). Betalningsansvar gällde i vissa fall för skatte- och avgiftsbelopp som inte betalats i föreskriven tid och i föreskriven ordning. En förutsättning för betalningsansvar var att företräderen uppsåtligt eller av grov oaktsamhet underlåtit betalning.

I och med skattebetalningslagen (1997:483) fick bestämmelserna om betalningsansvar för företrädare en annorlunda konstruktion. Betalningsansvar är huvudregel men företräderen går fri från ansvar om det innan skatten skulle ha betalats har vidtagits sådana åtgärder som krävs för att få till stånd en samlad avveckling av den juridiska personens skulder med hänsyn till samtliga borgenärs intressen. Samtidigt har det införts något utvidgade möjligheter att medge befrielse från betalningsskyldigheten. Avsikten var inte att åstadkomma någon förändring eller skärpning av förutsättningarna för betalningsskyldighet (prop. 1996/97:100 s. 443 och 592) i förhållande till vad som gällde tidigare.

Riksdagen begärde i juni 2000 att regeringen skulle låta analysera reglerna om betalningsansvar för företrädare för juridiska personer (bet. 1999/2000: SkU24). Bakgrunden var att Högsta domstolen i fråga om den nya lydelsen i skattebetalningslagen uttalat att det, trots att det i förarbetena till lagrummet

uttalas att någon saklig ändring inte åsyftas, kan tänkas att bestämmelsen i praktiken kommer att medföra att företrädare för juridiska personer blir betalningsskyldiga i större utsträckning än tidigare (NJA 2000 s. 132).

Regeringen gav i december 2000 en särskild utredare i uppdrag att se över frågan (dir. 2000:89). Utredningen lämnade i januari 2002 betänkandet Företrädaransvar (SOU 2002:8).

Svenska Bankföreningen och Svenska Fondhandlareföreningen har i en skrivelse till regeringen den 4 mars 2003 hemställt om ett förtydligande av reglerna om kontrolluppgiftsskyldighet vid utlandsbetalningar i den nya lagen (2001:1227) om självdeklarationer och kontrolluppgifter. Föreningarna har gjort regeringen uppmärksam på bl.a. att rapporteringsskyldigheten för utlandsbetalningar till skattemyndigheten utformats på ett annat sätt än vad som var fallet i den gamla lagen och att det uppstått tveksamheter om vad som utgör en utlandsbetalning.

Propositionernas huvudsakliga innehåll

Proposition 2002/03:128 Företrädaransvar m.m.

I propositionen föreslås vissa ändringar i skattebetalningslagen (1997:483) i fråga om företrädaransvar. Förslagen innebär att befintlig reglering formuleras om för att återställa rättsläget till vad som gällde före skattebetalningslagens tillkomst. Genom omformuleringen återinförs de subjektiva rekvisiten uppsåt och grov oaktsamhet. Dessutom kommer bevisbördan att återföras på det allmänna. Möjlighet att medge befrielse från betalningsskyldigheten om det finns särskilda skäl kommer att kvarstå oförändrad i enlighet med vad som gällde enligt 77 a § uppbördslagen (1953:272) m.fl. lagrum.

I propositionen föreslås dessutom att beslut om företrädaransvar skall fattas av allmän förvaltningsdomstol i stället för av allmän domstol. Möjligheten att träffa utomprocessuell överenskommelse om betalningsansvaret skall finnas kvar trots att processen flyttas över till allmän förvaltningsdomstol. Om ansökan om betalningsskyldighet anhängiggjorts vid domstol när överenskommelsen träffas får överenskommelsen verkan först sedan talan i målet återkallats och målet vid domstolen avskrivits. När överenskommelsen fullgjorts i alla delar kommer den att utgöra ett beskattningsbeslut som inte är överklagbart.

Vid handläggning av mål om företrädaransvar vid allmän förvaltningsdomstol skall domstolen hålla muntlig förhandling om företräderen begär det och det inte finns anledning att anta att betalningsskyldighet inte kommer att fastställas. Det införs även ett krav på att målen skall handläggas skyndsamt.

Det föreslås dessutom att det skall införas en möjlighet för företräderen att föra talan om den grundläggande skattefordran under förutsättning att talan om betalningsskyldighet enligt reglerna om företrädaransvar väckts vid dom-

stol. För företrädaren föreslås vidare också en möjlighet att få ersättning för sina kostnader enligt lagen (1989:479) om ersättning för kostnader i ärenden och mål om skatt, m.m.

I propositionen föreslås slutligen ett förtydligande i lagen (2001:1227) om självdeklarationer och kontrolluppgifter av vad kontrolluppgift skall lämnas om vid så kallade utlandsbetalningar samt en höjning av beloppsgränsen för de betalningar som kontrolluppgift skall lämnas om. Kontrolluppgift föreslås lämnas om direkta och indirekta betalningar till utlandet från en obegränsat skattskyldig, från utlandet till en obegränsat skattskyldig samt inom landet mellan en obegränsat och en begränsat skattskyldig som överstiger 150 000 kr eller som utgör delbetalningar av en summa som överstiger 150 000 kr.

Proposition 2002/03:99 Det nya Skatteverket

I propositionen föreslår regeringen (Finansdepartementet) bl.a. att nuvarande tio skattemyndigheter och Riksskatteverket avvecklas och att en ny skattemyndighet inrättas, som skall heta Skatteverket. Reformen föranleder ändringar i ett hundratal lagar, bl.a. i skattebetalningslagen (1997:483) (lagförslag 25), lagen (1989:479) om ersättning för kostnader i ärenden och mål om skatt, m.m. (lagförslag 14) och i taxeringslagen (1990:324) (lagförslag 15). Dessa lagar är föremål för ändring även i proposition 2002/03:128, vilket föranleder en samordning i detta betänkande.

Utskottets överväganden

Omformulering av förutsättningarna för företrädaransvar m.m.

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen godtar regeringens förslag till omformulering av förutsättningarna för företrädaransvar m.m.

Propositionen

Den befintliga regleringen i skattebetalningslagen (1997:483) i fråga om företrädaransvar formuleras om för att återställa rättsläget till vad som gällde före skattebetalningslagens tillkomst. Genom omformuleringen återinförs de subjektiva rekvisiten uppsåt och grov oaksamhet. Dessutom kommer bevisbördan att återföras på det allmänna. Möjlighet att medge befrielse från betalningsskyldigheten om det finns särskilda skäl kommer att kvarstå oförändrad i enlighet med vad som gällde enligt 77 a § uppbördslagen (1953:272) m.fl. lagrum.

En uttrycklig bestämmelse om när betalningsskyldigheten inträder införs. Betalningsskyldigheten inträder vid den tidpunkt när skatten ursprungligen skulle ha betalats enligt vad som anges i 10 och 16 kap. skattebetalningslagen. Vid ändring av beskattningsbeslut som avser mer än en redovisningsperiod avses med förfallodag den förfallodag som beslutats med tillämpning av 11 kap. 2 § andra stycket skattebetalningslagen.

Beträffande slutlig skatt skall som ursprunglig förfallodag tillämpas den förfallodag som gäller för det grundläggande beslutet om slutlig skatt enligt 16 kap. 6 § första stycket skattebetalningslagen.

Det skall vara möjligt att ingå en utomprocessuell överenskommelse om betalningsskyldigheten, om det inte med hänsyn till företrädarens personliga förhållanden eller av annan anledning framstår som olämpligt från allmän synpunkt. Överenskommelsen är i och med att den har fullföljts på överenskommet sätt ett beskattningsbeslut som inte är överklagbart. Om talan om betalningsskyldighet väckts vid domstol när överenskommelsen ingås, får överenskommelsen verkan först sedan talan i målet återkallats och målet avskrivits.

Företrädare för en juridisk person skall ha möjlighet att få ersättning för sina kostnader i mål om företrädaransvar.

En företrädare skall vidare ha rätt att föra talan om den grundläggande skattefordran under förutsättning att talan om betalningsskyldighet väckts vid domstol.

Lagändringarna som rör företrädaransvar föreslås träda i kraft den 1 januari 2004. Förtydligandena och förutsättningarna för företrädaransvar gäller fr.o.m. ikraftträdandet. Det nya förfarandet skall dock endast omfatta mål som väckts efter ikraftträdandet. Vid allmän domstol pågående mål skall avgöras vid den domstolen. Talerätt för företrädare i det grundläggande skattemålet skall endast gälla om företrädaransvarsmålet handläggs vid allmän förvaltningsdomstol.

Utskottets ställningstagande

Syftet med det tillkännagivande som riksdagen i maj 2000 (se bet. 1999/2000:SkU24) riktade till regeringen var att rättsläget när det gällde företrädares betalningsskyldighet skulle analyseras och att reglerna i skattebetalningslagen skulle omformuleras om det behövdes för att säkerställa att företrädare för juridiska personer inte blir betalningsskyldiga i större utsträckning än vad fallet var enligt de regler som gällde före skattebetalningslagens tillkomst. Utskottet godtar regeringens bedömning att reglerna om företrädaransvar behöver omformuleras, och utskottet anser att förslaget är väl motiverat och lämpligt avvägt. Utskottet tillstyrker propositionen i denna del.

Definition av begreppet företrädare

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsförslaget om att riksdagen skall införa en definition av begreppet företrädare i reglerna om företrädaransvar. Jämför reservation 1 (fp).

Regeringens bedömning

Frågan om betalningsskyldighet måste bedömas utifrån hur företräderen borde ha bedömt risken för att betalning skulle komma att utebli. Enligt den tidigare regleringen i 77 a § uppbördslagen m.fl. lagrum skulle företräderen ha förfarit uppsåtligt eller grovt oaktsamt. Om företräderen av grov vårdslöshet – med hänsyn till uppdragets närmare omfattning och därmed följande skyldigheter – inte hållit sig underrättad om betalningsskyldigheten ansågs han ha förfarit grovt oaktsamt (NJA 1973 s. 587 och NJA 1974 s. 297). För att företrädares uppdrag skall ha varit av sådan art att han skall anses ha haft en skyldighet att informera sig om bolagets skötsel krävs normalt att denne haft ett bestämmande inflytande i bolaget. För att tydliggöra var gränsen går för att betalningsskyldighet skall föreligga föreslår utredningen mot denna bakgrund att det i 12 kap. 6 § skattebetalningslagen införs en motsvarande definition av begreppet företrädare. Betalningsskyldighet enligt reglerna om företrädaransvar kan utkrävas av varje företrädare för juridisk person, således även av den som inte är legal ställföreträdare. Såsom utredningen konstaterat

kan inte heller uppdrag av rent formell natur frita från betalningsskyldighet. Det avgörande blir vem som har den faktiska maktpositionen och möjligheten att påverka förvaltningen i den juridiska personen. Flera remissinstanser har kritiserat den av utredningen föreslagna definitionen och menat att den kan leda till antingen en utvidgning eller en begränsning av tillämpningsområdet. Tillräckliga skäl för att införa en speciell legaldefinition av begreppet företrädare föreligger enligt regeringens mening inte.

Motionen

I Folkpartiets kommittémotion Sk21 yrkande 2 anser Anna Grönlund m.fl. (fp) att det bör införas en definition av begreppet företrädare eftersom det inte är rimligt att alla styrelseledamöter skall vara tvungna att löpande hålla kontroll över att bolaget fullgör sina skattebetalningar. Om ansvaret definieras underlättas rekryteringen av styrelseledamöter, vilket enligt motionen är önskvärt av flera skäl.

Utskottets ställningstagande

Utskottet fäster särskilt avseende vid att ansvar skall kunna utkrävas av varje företrädare för ett bolag, inte bara de legala företrädarna, vilket gör det svårt att förutse alla tänkbara situationer. En definition av begreppet företrädare i lagtexten riskerar att påverka tillämpningsområdet, antingen i inskränkande eller utvidgande riktning. Utskottet anser att det liksom hittills bör ankomma på rättstillämpningen att avgöra vilka företrädare i ett bolag som skall omfattas av företrädaransvaret. Därmed avstyrker utskottet motionsyrkandet.

Allmän förvaltningsdomstol som första instans m.m.

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen godtar regeringens förslag om att mål om företrädaransvar skall handläggas vid allmän förvaltningsdomstol och avstyrker motionsförslag om att propositionen skall avslås i denna del.

Jämför reservation 2 (m, fp, kd, c).

Propositionen

Beslut om betalningsskyldighet skall fattas av allmän förvaltningsdomstol i stället för av allmän domstol. Övervägande skäl talar för förändringen främst mot bakgrund av den starka koppling som finns mellan skattskyldigheten och företrädaransvaret samt att det i propositionen föreslås att företrädare skall ha möjlighet att föra talan i den grundläggande skattefrågan.

En överflyttning av målen kommer emellertid att innebära att målen förlorar sin dispositiva karaktär. Därmed kommer det t.ex. inte längre att vara möjligt att meddela tredsdom eller ansöka om betalningsföreläggande. Möjligheten att ansöka om betalningsföreläggande utnyttjas inte, med något

undantag, av berörda myndigheter. Tredskodomar är vanligare, men förekommer inte i någon större utsträckning. Sett ur detta perspektiv kommer en överflyttning av målen således inte att få några större konsekvenser för den enskilde. Dessutom kan lämpligheten av en ordning där personlig betalningsskyldighet för annans skatt kan avgöras genom tredskodom ifrågasättas. Den nu föreslagna ordningen innebär att partsförhör under sanningsförsäkran inte kommer att kunna hållas. Denna förlust bör dock delvis kunna uppvägas av att det föreslås att muntlig förhandling skall hållas om part begär det och det inte finns anledning att anta att betalningsskyldighet inte kommer att fastställas. Vid förhandlingen kan parten åberopa förhör med sig själv, vilket i och för sig inte kan jämföras med partsförhör under sanningsförsäkran. Å andra sidan tillkommer det utredningsansvar som allmän förvaltningsdomstol har.

Förlikningsmöjligheten har stor betydelse i ärenden om företrädaransvar. Det vanliga är att förlikningen ingås utomprocessuellt. Utredningen har därför föreslagit att det allmänna även fortsättningsvis skall ha möjlighet att träffa utomprocessuella överenskommelser om betalningsskyldigheten. Regeringen godtar i stort sett detta förslag. Inte heller med hänsyn till förlikningsmöjligheten finns det därför något hinder mot att flytta processen till allmän förvaltningsdomstol.

Behörig domstol i mål om företrädaransvar är den länsrätt där den juridiska personen kan föra talan om den grundläggande skattefordran. Vid överklagande till kammarrätt skall inte krävas prövningstillstånd.

Motionerna

I Folkpartiets kommittémotion Sk21 yrkande 1 av Anna Grönlund m.fl. (fp) yrkas avslag till förslaget om att mål om betalningsskyldighet skall handläggas av allmän förvaltningsdomstol. Motionärerna anser att målen även i fortsättningen skall avgöras av allmän domstol eftersom de i allt väsentligt liknar andra tvistemål. Enligt motionen förbiser regeringen vad Lagrådet och flera remissinstanser anför.

Även *Carina Hägg (s)* i motion Sk20 yrkar avslag på förslaget att flytta mål om företrädaransvar från allmän domstol till allmän förvaltningsdomstol. Propositionen i denna del går utöver riksdagens beställning och motionären anser att förslaget är dåligt underbyggt och riskerar att få betydande negativa konsekvenser – såväl juridiska som statsfinansiella.

Utskottets ställningstagande

Utskottet anser i likhet med regeringen att kopplingen mellan juridiska personers skattskyldighet och företrädaransvar talar för att frågorna bör handläggas i samma domstol. En sådan ordning förhindrar kompetenskonflikter och är processekonomiskt fördelaktigt. Det gäller särskilt mot bakgrund av den möjlighet som propositionen öppnar för företrädaren att i allmän förvaltningsdomstol föra talan rörande den grundläggande skattefrågan. Enligt propositionen införs vidare en möjlighet för det allmänna att utom domstolsförfarandet träffa överenskommelser om betalningsskyldigheten som ersätter

den förlikningsmöjlighet som i dag har stor betydelse i ärenden om företrädaransvar. Utskottet delar regeringens uppfattning att övervägande skäl talar för att mål om företrädaransvar skall avgöras av allmän förvaltningsdomstol, och utskottet tillstyrker propositionens förslag och avstyrker motionsyrkandena i denna del.

Skyndsam handläggning

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen godtar regeringens förslag om att mål om företrädaransvar skall handläggas skyndsamt och avstyrker motionsförslag om att införa en tidsgräns för när skattemyndigheten skall ha träffat en överenskommelse med företrädaren respektive hur lång tid domstolshandläggningen skall få ta.

Jämför reservation 3 (kd).

Propositionen

Frågor rörande betalningsskyldighet för företrädare för den juridiska personens skatte- och avgiftsskulder bör behandlas skyndsamt av domstolen. För den enskilde kan ibland stora ekonomiska värden stå på spel, och en alltför lång tidsutdräkt vid handläggningen kan förorsaka onödig skada. För staten innebär dock en alltför lång handläggningstid att möjligheten att driva in skatte- eller avgiftsfordran minskar. Att införa en absolut tidsgräns är inte lämpligt med hänsyn till ärendenas karaktär.

Motionen

I kommittémotion Sk19 yrkande 1 av Lars Gustafsson m.fl. (kd) föreslår Kristdemokraterna att det skall införas en tidsgräns för hur lång tid det får ta innan skattemyndigheten skall ha träffat en överenskommelse med företrädaren eller ansökt om ansvar hos domstol. En tidsgräns bör enligt motionen också finnas för handläggningen i domstol.

Utskottets ställningstagande

Utskottet tillstyrker propositionens förslag om att mål om företrädaransvar skall handläggas skyndsamt. Utskottet anser att en absolut tidsgräns bortom vilken det inte längre skulle vara möjligt för myndigheterna att träffa en överenskommelse med företrädaren eller för domstol att pröva frågan om ansvar för en juridisk persons skatte- och avgiftsskuld skulle minska företrädaransvarsinstitutets effektivitet och försvåra möjligheten att driva in en skatte- eller avgiftsfordran. Utskottet avstyrker därmed motionsyrkandet i denna del.

Muntlig förhandling

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen godtar regeringens förslag om muntlig förhandling i mål om företrädaransvar och avstyrker motionsförslag om en mer långtgående skyldighet att hålla muntlig förhandling.

Jämför reservation 4 (kd).

Propositionen

Vid handläggningen i länsrätt och kammarrätt skall muntlig förhandling hållas om företräderen begär det. Muntlig förhandling behövs dock inte om det inte finns anledning att anta att betalningsskyldighet kommer att fastställas. Företräderen skall upplysas om sin rätt att begära muntlig förhandling.

Att hålla muntlig förhandling kan många gånger gagna utredningen i ett mål och förbättra förutsättningarna för att ett beslut blir riktigt. Ett förfarande där muntlig förhandling är obligatorisk är mer resurskrävande och leder till att beslutsfattandet fördröjs jämfört med ett förfarande där muntlig förhandling hålls endast där part begär det eller rätten av annan anledning finner det nödvändigt. Av statistiska uppgifter som utredningen inhämtat kan man sluta sig till att 25–30 procent av de allmänna domstolarnas avgöranden beträffande företrädaransvar utgörs av tredsdomar, dvs. de avgörs utan företräda-rens medverkan. Dessa mål bör i allmän förvaltningsdomstol i de flesta fall kunna avgöras med endast ett skriftligt förfarande. Företräderen bör dock alltid ha möjlighet att begära muntlig förhandling, och skyldigheten att informera företräderen om detta är en viktig kompletterande regel. Om det inte finns anledning att anta att betalningsskyldighet kommer att fastställas skulle en muntlig förhandling inte fylla något syfte. Domstolen bör i dessa fall inte vara skyldig att hålla muntlig förhandling.

Motionen

I kommittémotion Sk19 yrkande 2 anför Lars Gustafsson m.fl. (kd) att propositionen garanterar en företrädare muntlig förhandling i länsrätt och kammarrätt endast om det finns anledning att anta att betalningsskyldighet kommer att fastställas. Kristdemokraterna anser att formuleringen är onödigt vag och att muntlig förhandling alltid skall hållas om företräderen begär det.

Utskottets ställningstagande

Utskottet anser att muntlig förhandling i mål om företrädaransvar endast skall behöva hållas om det finns anledning att anta att betalningsskyldighet kommer att fastställas. Utskottet anser att den ordning motionärerna föreslår inte fyller något rimligt syfte och är onödigt resurskrävande och fördröjer beslutsfattandet. Utskottet tillstyrker regeringens förslag i denna del och avstyrker motionsyrkandet.

Kontrolluppgift vid betalningar till och från utlandet

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen godtar regeringens förslag om kontrolluppgift vid betalningar till och från utlandet.

Propositionen

I propositionen föreslås ett förtydligande av reglerna om kontrolluppgift vid s.k. utlandsbetalningar. Det sker genom en ändring i lagen (2001:1227) om självdeklarationer och kontrolluppgifter. Kontrolluppgift skall lämnas om direkta och indirekta betalningar till utlandet från en obegränsat skattskyldig, från utlandet till en obegränsat skattskyldig samt betalningar inom landet mellan en obegränsat och en begränsat skattskyldig. Beloppsgränsen för vilka betalningar kontrolluppgift skall lämnas höjs från 100 000 kr till 150 000 kr. Lagändringen rörande kontrolluppgiftsskyldighet föreslås träda i kraft den 1 januari 2004 och tillämpas första gången vid 2004 års taxering.

Utskottets ställningstagande

Utskottet har inget att erinra mot regeringens förslag och tillstyrker proposition 2002/03:128 i denna del.

Lagförslagen

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen antar de i bilaga 2 framlagda lagförslagen med den samordning som skett med de i proposition 2002/03:99 Det nya Skatteverket framlagda lagförslagen 14, 15 delvis och 25 delvis. Jämför reservation 5 (m, fp, kd, c).

Regeringen föreslår i proposition 2002/03:128 att riksdagen antar de i propositionen framlagda förslagen till ändringar i skattebetalningslagen (1997:483), taxeringslagen (1990:324), lagen om ersättning för kostnader i ärenden och mål om skatt m.m., tullagen (2000:1281) och lagen (2001:1227) om självdeklarationer och kontrolluppgifter. Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2004. Förslagen rörande 1 kap. 4 §, 3 kap. 5 § och 21 kap. 3 § skattebetalningslagen (1997:483) (lagförslag 1), 6 kap. 1 § taxeringslagen (lagförslag 2) och 1 § lagen (1989:479) om ersättning för kostnader i ärenden och mål om skatt, m.m. (lagförslag 3) motsvaras av ändringsförslag i samma lagrum framlagda i proposition 2002/03:99 Det nya Skatteverket och med samma ikraftträdandedag (lagförslag 14, 15 och 25). Utskottet behandlar propositionerna 2002/03:99 i sak i betänkande 2003/04:SkU2 men samordnar ändringsförslagen i de nämnda lagrummen i förevarande betänkande. Efter samordningen av lagtext och ikraftträdandebestämmelser har lagförslagen

den lydelse som framgår av bilaga 2. Utskottet finner härutöver inte anledning till kommentarer med anledning av lagförslagen och tillstyrker regeringens förslag i denna del.

Reservationer

Utskottets förslag till riksdagsbeslut och ställningstaganden har föranlett följande reservationer. I rubriken anges inom parentes vilken punkt i utskottets förslag till riksdagsbeslut som behandlas i avsnittet.

1. Definition av begreppet företrädare, punkt 2 (fp)

av Gunnar Andrén (fp) och Anne-Marie Ekström (fp).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om definition av begreppet företrädare. Därmed bifaller riksdagen motion 2002/03:Sk21 yrkande 2.

Ställningstagande

Folkpartiet anser till skillnad från regeringen att det i lagtexten bör införas en definition av begreppet företrädare. Externa styrelseledamöter i små och medelstora bolag har knappast en sådan insyn i bolagets skötsel att man kan sägas ha ett bestämmande inflytande i bolaget. Det är enligt vår mening inte rimligt att alla styrelseledamöter skall vara tvungna att löpande varje månad hålla kontroll över att bolaget fullgör sina skattebetalningar. Om ansvaret definieras så att det inte automatiskt åvilar alla styrelseledamöter uppnår man den fördelen att det blir lättare att rekrytera styrelseledamöter, vilket är önskvärt av flera skäl. Folkpartiet anser att regeringen bör återkomma till riksdagen med förslag till definition av företrädarbegreppet.

2. Allmän förvaltningsdomstol som första instans m.m., punkt 3 (m, fp, kd, c)

av Lennart Hedquist (m), Anne-Marie Pålsson (m), Gunnar Andrén (fp), Roger Tiefensee (c), Ulf Sjösten (m), Anne-Marie Ekström (fp) och Lars Gustafsson (kd).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen avslår propositionens förslag om allmän förvaltningsdomstol som första instans m.m. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2002/03:Sk20 i denna del och 2002/03:Sk21 yrkande 1 i denna del och avslår proposition 2002/03:128 i denna del.

Ställningstagande

Vi accepterar i huvudsak propositionens förslag till omformulering av skattebetalningslagens bestämmelser i fråga om företrädaransvar. Vi är emellertid kritiska till att regeringen går utöver riksdagens beställning och föreslår en förändring även när det gäller själva domstolsförfarandet. Enligt vår mening redovisar regeringen inte tillräckligt övertygande skäl till att handläggningen av mål om företrädaransvar skall överflyttas från allmän domstol till allmän förvaltningsdomstol. Regeringen förbiser på den här punkten vad Lagrådet anfört och att flera remissinstanser är kritiska till förslaget. Vi anser att propositionen skall avslås i denna del.

3. Skyndsam handläggning, punkt 4 (kd)

av Lars Gustafsson (kd).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 4 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om skyndsam handläggning. Därmed bifaller riksdagen motion 2002/03:Sk19 yrkande 1 och avslår proposition 2002/03:128 i denna del.

Ställningstagande

För personer som blandas in i ärenden om företrädaransvar är det mycket väsentligt hur lång tid förfarandet tar, och det är rimligt att det skapas fasta och förutsägbara spelregler för dessa ärenden. Kristdemokraterna anser att det bör finnas en tidsgräns för hur lång tid det skall få ta innan skattemyndigheten skall ha träffat en överenskommelse med företrädaren eller ansökt om ansvar hos domstol. Det bör likaledes finnas en tidsgräns för hur lång handläggningstiden i domstol skall få vara. Regeringen bör återkomma till riksdagen med ett lagförslag om detta.

4. Muntlig förhandling, punkt 5 (kd)

av Lars Gustafsson (kd).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 5 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om muntlig förhandling. Därmed bifaller riksdagen motion 2002/03:Sk19 yrkande 2 och avslår proposition 2002/03:128 i denna del.

Ställningstagande

Enligt propositionen skall företrädare garanteras muntlig förhandling i länsrätt och kammarrätt endast om det finns anledning att anta att betalnings-skyldighet kommer att fastställas. Kristdemokraterna anser att formuleringen är onödigt vag och att muntlig förhandling alltid skall hållas om företrädaren begär det.

5. Lagförslagen, punkt 7 (m, fp, kd, c)

av Lennart Hedquist (m), Anne-Marie Pålsson (m), Gunnar Andréén (fp), Roger Tiefensee (c), Ulf Sjösten (m), Anne-Marie Ekström (fp) och Lars Gustafsson (kd).

- Under förutsättning av bifall till reservation 2. -

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 7 borde ha följande lydelse:

Riksdagen antar de i bilaga 2 till detta betänkande återgivna förslagen till

1. lag om ändring i skattebetalningslagen (1997:483) utom såvitt avser ändringarna i 12 kap. 7 § och 7 a–e §§,
2. lag om ändring i taxeringslagen (1990:324),
3. lag om ändring i lagen (1989:479) om ersättning för kostnader i ärenden och mål om skatt, m.m.,
4. lag om ändring i tullagen (2000:1281) utom såvitt avser ändringen i 5 kap. 24 § och
5. lag om ändring i lagen (2001:1227) om självdeklarationer och kontrolluppgifter. Därmed bifaller riksdagen proposition 2002/03:99 i denna del och motionerna 2002/03:Sk20 i denna del och 2002/03:Sk21 yrkande 1 i denna del och bifaller delvis proposition 2002/03:128 i denna del.

Ställningstagande

Om riksdagen biträder reservation 2 dvs. avslår regeringens förslag om att överflytta mål om företrädaransvar från allmän domstol till allmän förvaltningsdomstol anser vi att 12 kap. 7 § och 7 a–e §§ bör utgå ur förslaget till ändring i skattebetalningslagen (1997:483) och hänvisningen till nämnda lagrum i 5 kap. 24 § i förslaget till ändring i tullagen (2000:1281).

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Propositionerna

Proposition 2002/03:99 Det nya Skatteverket:

Riksdagen antar regeringens förslag till

14. lag om ändring i lagen (1989:479) om ersättning för kostnader i ärenden och mål om skatt, m.m.,
15. lag om ändring i taxeringslagen (1990:324) delvis,
25. lag om ändring i skattebetalningslagen (1997:483) delvis.

Proposition 2002/03:128 Företrädaransvar m.m.:

Riksdagen antar regeringens förslag till

1. lag om ändring i skattebetalningslagen (1997:483),
2. lag om ändring i taxeringslagen (1990:324),
3. lag om ändring i lagen (1989:479) om ersättning för kostnader i ärenden och mål om skatt, m.m.,
4. lag om ändring i tullagen (2000:1281) och
5. lag om ändring i lagen (2001:1227) om självdeklarationer och kontrolluppgifter.

Följdmotioner

2002/03:Sk19 av Lars Gustafsson m.fl. (kd):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om handläggningstid i domstol.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att garantera företrädare muntlig förhandling i länsrätt och kammarrätt om denne begär det.

2002/03:Sk20 av Carina Hägg (s):

Riksdagen avslår förslaget i proposition 2002/03:128 om att mål om företrädaransvar överflyttas från allmän domstol till allmän förvaltningsdomstol samt de lagförslag som sammanhänger därmed (avsnitt 2.7).

2002/03:Sk21 av Anna Grönlund m.fl. (fp):

1. Riksdagen avslår regeringens förslag om att mål om betalningsskyldighet skall handläggas av förvaltningsdomstol.

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om definiering av begreppet företrädare.

BILAGA 2

Regeringens lagförslag

1 Förslag till lag om ändring i skattebetalningslagen (1997:483)

Härigenom föreskrivs i fråga om skattebetalningslagen (1997:483)

dels att 1 kap. 4 §, 3 kap. 5 §, 11 kap. 1 §, 12 kap. 6, 7 och 12 §§, 21 kap. 3 § samt 22 kap. 2 § skall ha följande lydelse,

dels att det i lagen skall införas tio nya paragrafer, 12 kap. 6 a, 6 b och 7 a–7 e §§, 18 kap. 4 a § samt 22 kap. 14 och 15 §§, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap.**4 §¹**

Vad som sägs i denna lag om skatt och skattskyldig gäller även

1. avgift och avgiftsskyldig,

2. belopp som skall dras från ersättning för arbete, ränta eller utdelning för betalning av preliminär skatt (avdragen skatt) och den som är skyldig att göra sådant avdrag, samt

3. skattetillägg, förseningsavgift, kontrollavgift och ränta och den som är skyldig att betala skattetillägg, avgift eller ränta.

Med skatt likställs

1. belopp som någon annan än den skattskyldige är betalningsskyldig för enligt denna lag eller, såvitt gäller belopp som har debiterats enligt denna lag, 2 kap. 20 § lagen (1980:1102) om handelsbolag och enkla bolag, och

2. belopp som betalats tillbaka till den skattskyldige men som på grund av ett senare beskattningsbeslut skall betalas in igen till *skattemyndigheten*.

Med skattskyldig likställs

1. handelsbolag även om det inte är skyldigt att betala någon av de skatter som anges i 1 §,

2. den som har rätt till återbetalning av ingående mervärdesskatt enligt 10 kap. 9–13 §§ mervärdesskattelagen (1994:200),

3. den som utan att vara skattskyldig här i landet har fått en F-skattsedel enligt 4 kap. 7 eller 8 §,

4. den som *skattemyndigheten* enligt 23 kap. 3 § har beslutat skall svara för redovisning och betalning av skatt som hänför sig till verksamhet som bedrivs genom enkelt bolag eller partrederi,

5. den som är grupphuvudman enligt 6 §,

2. belopp som betalats tillbaka till den skattskyldige men som på grund av ett senare beskattningsbeslut skall betalas in igen till *Skatteverket*.

4. den som *Skatteverket* enligt 23 kap. 3 § har beslutat skall svara för redovisning och betalning av skatt som hänför sig till verksamhet som bedrivs genom enkelt bolag eller partrederi,

¹Senaste lydelse 2002:400.

6. delägare i handelsbolag som enligt 2 kap. 20 § lagen om handelsbolag och enkla bolag har ålagts betalningsskyldighet för skatt,

7. dödsbo som enligt 54 § lagen (1941:416) om arvsskatt och gåvoskatt skall förskjuta arvsskatt,

8. den som har rätt till återbetalning enligt

a) 24 eller 25 § lagen (1972:266) om skatt på annonser och reklam,

b) 8 § lagen (1984:409) om skatt på gödselmedel,

c) 29 eller 30 § lagen (1994:1563) om tobaksskatt, eller

d) 28–30 §§ lagen (1994:1564) om alkoholskatt, *och*

9. den som har rätt till återbetalning, kompensation eller nedsättning enligt 9 kap. 2–6 §§ eller 8 a, 9, 10 eller 11 § eller 11 kap. 12 § lagen (1994:1776) om skatt på energi eller omfattas av ett slutligt beslut om skattenedsättning enligt 9 kap. 9 b § andra stycket samma lag.

8. den som har rätt till återbetalning enligt

a) 24 eller 25 § lagen (1972:266) om skatt på annonser och reklam,

b) 8 § lagen (1984:409) om skatt på gödselmedel,

c) 29 eller 30 § lagen (1994:1563) om tobaksskatt, eller

d) 28–30 §§ lagen (1994:1564) om alkoholskatt,

9. den som har rätt till återbetalning, kompensation eller nedsättning enligt 9 kap. 2–6 §§ eller 8 a, 9, 10 eller 11 § eller 11 kap. 12 § lagen (1994:1776) om skatt på energi eller omfattas av ett slutligt beslut om skattenedsättning enligt 9 kap. 9 b § andra stycket samma lag, *och*

10. *den som i egenskap av företrädare för en juridisk person är betalningsskyldig enligt 12 kap. 6 eller 6 a § eller som träffat överenskommelse enligt 12 kap. 7 c §.*

3 kap.

5 §²

Skattemyndigheten skall upprätta ett skattekonto för varje person som är skattskyldig enligt denna lag.

Skattemyndigheten får besluta att en person skall ha fler än ett skattekonto. För en gruppövudman skall det upprättas ett särskilt skattekonto för registrering av mervärdesskattegruppens mervärdesskatt.

På skattekontot skall *Skattemyndigheten* registrera skatt som skall betalas in eller betalas tillbaka enligt ett beskattningsbeslut, avdragen A-skatt, gjorda inbetalningar och utbetalningar samt belopp som har lämnats för indrivning. Belopp som skall betalas in registreras på förfal-

Skatteverket skall upprätta ett skattekonto för varje person som är skattskyldig enligt denna lag.

Skatteverket får besluta att en person skall ha fler än ett skattekonto. För en gruppövudman skall det upprättas ett särskilt skattekonto för registrering av mervärdesskattegruppens mervärdesskatt.

På skattekontot skall, *om inte annat följer av fjärde stycket*, *Skatteverket* registrera skatt som skall betalas in eller betalas tillbaka enligt ett beskattningsbeslut, avdragen A-skatt, gjorda inbetalningar och utbetalningar samt belopp som har lämnats för indrivning. Belopp som skall betalas in registreras på förfal-

²Senaste lydelse 1998:347.

lodagen. Belopp som skall tillgodoräknas registreras så snart underlag finns.

lodagen. Belopp som skall tillgodoräknas registreras så snart underlag finns.

Belopp som har betalats av en företrädare för en juridisk person på grund av en överenskommelse enligt 12 kap. 7 c § skall registreras på den juridiska personens skattekonto.

11 kap.

1 §³

Genom beskattningsbeslut bestäms om den som är skattskyldig skall betala skatt eller få tillbaka skatt och skattens storlek.

Som beskattningsbeslut anses också

1. beslut om betalningsskyldighet enligt 12 kap.,
2. omprövningsbeslut enligt 21 kap.,
3. beslut i fråga om återbetalning av ingående skatt enligt 10 kap. 9–13 §§ mervärdesskattelagen (1994:200),
4. beslut om betalningsskyldighet för arvsskatt och gåvoskatt enligt lagen (1941:416) om arvsskatt och gåvoskatt,
5. beslut om återbetalning av skatt enligt
 - a) 24 eller 25 § lagen (1972:266) om skatt på annonser och reklam,
 - b) 8 § lagen (1984:409) om skatt på gödselmedel,
 - c) 29 eller 30 § lagen (1994:1563) om tobaksskatt, eller
 - d) 28–30 §§ lagen (1994:1564) om alkoholskatt,

6. beslut om återbetalning, kompensation eller nedsättning enligt 9 kap. 2–6 §§, 8 a, 9 eller 9 b § andra stycket eller 10 eller 11 § eller 11 kap. 12 § lagen (1994:1776) om skatt på energi.

6. beslut om återbetalning, kompensation eller nedsättning enligt 9 kap. 2–6 §§, 8 a, 9 eller 9 b § andra stycket eller 10 eller 11 § eller 11 kap. 12 § lagen (1994:1776) om skatt på energi, och

7. överenskommelse om betalningsskyldighet enligt 12 kap. 7 c §, om företrädaren har fullföljt en överenskommelse på överenskommet sätt inom rätt tid.

12 kap.

6 §⁴

Om någon i egenskap av företrädare för en juridisk person inte i rätt tid har gjort föreskrivet skatteavdrag, är företrädaren tillsammans med den juridiska personen skyldig att betala belopp som har bestämts enligt 11 kap. 19 § jämte ränta. Om en företrädare för en annan juridisk person än ett dödsbo i övrigt har underlåtit att

Om någon i egenskap av företrädare för en juridisk person uppsåtligen eller av grov oaktsamhet inte har gjort föreskrivet skatteavdrag, är företrädaren tillsammans med den juridiska personen skyldig att betala belopp som har bestämts enligt 11 kap. 19 § jämte ränta. Om en företrädare för en annan juridisk person

³Senaste lydelse 2002:400.

⁴Senaste lydelse 2001:328.

betala skatt enligt denna lag eller om ett dödsbo har underlåtit att betala annan skatt än sådan arvsskatt som dödsboet varit skyldigt att förskjuta enligt 54 § lagen (1941: 416) om arvsskatt och gåvoskatt, är företrädaren tillsammans med den juridiska personen skyldig att betala skatten och räntan på den.

Första stycket gäller inte, om det innan skatten skulle ha betalats har vidtagits sådana åtgärder som krävs för att få till stånd en samlad avveckling av den juridiska personens skulder med hänsyn till samtliga borgenärs intressen.

Om företrädaren har lämnat oriktiga uppgifter som har lett till att den juridiska personen tillgodoräknats överskjutande ingående mervärdesskatt med ett för stort belopp, är företrädaren tillsammans med den juridiska personen skyldig att betala beloppet och räntan på detta.

Om det finns särskilda skäl, får företrädaren helt eller delvis befrias från betalningsskyldighet enligt denna paragraf.

än ett dödsbo i övrigt uppsåtligen eller av grov oaktsamhet har underlåtit att betala skatt enligt denna lag eller om ett dödsbo uppsåtligen eller av grov oaktsamhet har underlåtit att betala annan skatt än sådan arvsskatt som dödsboet varit skyldigt att förskjuta enligt 54 § lagen (1941:416) om arvsskatt och gåvoskatt, är företrädaren tillsammans med den juridiska personen skyldig att betala skatten och räntan på den.

Betalningsskyldighet är, om inte annat följer av tredje stycket, knuten till den tidpunkt vid vilken skatten ursprungligen skulle ha betalats enligt vad som anges i 10 och 16 kap.

Vid ändring av ett beskattningsbeslut som avser mer än en redovisningsperiod avses med förfallodag enligt andra stycket den förfallodag som beslutats med tillämpning av 11 kap. 2 § andra stycket. Beträffande slutlig skatt tillämpas den förfallodag som gäller för det grundläggande beslutet om slutlig skatt enligt 16 kap. 6 § första stycket.

6 a §

Om en företrädare för en juridisk person uppsåtligen eller av grov oaktsamhet har lämnat oriktiga uppgifter som har lett till att den juridiska personen tillgodoräknats överskjutande ingående mervärdesskatt med ett för stort belopp, är företrädaren tillsammans med den juridiska personen skyldig att betala beloppet och räntan på detta.

6 b §

Om det finns särskilda skäl, får företrädaren helt eller delvis befrias från betalningsskyldighet enligt 6 eller 6 a §.

7 §

Talan om att ålägga betalningsskyldighet enligt 6 § skall föras vid allmän domstol. Talan får inte väckas sedan statens fordran mot den juridiska personen har preskriberats.

En ansökan om betalningsskyldighet enligt 6 eller 6 a § skall göras hos den länsrätt där den juridiska personen kan föra talan om den grundläggande skattefordran.

Talan om betalningsskyldighet enligt första stycket får inte väckas om statens fordran mot den juridiska personen har preskriberats eller om en överenskommelse om betalningsskyldighet enligt 7 c § har träffats. En överenskommelse som har upphört att gälla enligt 7 e § andra stycket utgör dock inte hinder för ansökan om betalningsskyldighet enligt 6 eller 6 a §.

7 a §

Vid handläggningen i länsrätt och kammarrätt skall muntlig förhandling hållas om företrädaren begär det. Muntlig förhandling behövs dock inte, om det inte finns anledning att anta att betalningsskyldighet kommer att fastställas.

Företrädaren skall upplysas om sin rätt att begära muntlig förhandling.

7 b §

Mål om betalningsskyldighet enligt 6 eller 6 a § skall handläggas skyndsamt.

7 c §

Överenskommelse får träffas om betalningsskyldigheten, om inte detta med hänsyn till företrädarens personliga förhållanden eller av annan anledning framstår som olämpligt från allmän synpunkt. Överenskommelsen träffas av den eller de myndigheter som regeringen bestämmer. Om talan om betalningsskyldighet enligt 6 eller 6 a § har väckts vid domstol när överenskommelsen träffas, får överenskommelsen verkan först sedan talan i målet återkallats och målet avskrivits.

7 d §

En överenskommelse enligt 7 c § skall innehålla uppgift om

- 1. parternas namn eller firma samt person-, organisations- eller annat identifikationsnummer,*
- 2. datum för överenskommelsen,*
- 3. den skatteskuld som överenskommelsen avser,*
- 4. det belopp som företrädaren skall betala, och*
- 5. den tidpunkt eller de tidpunkter när betalning senast skall ske.*

7 e §

Om en överenskommelse om betalningsskyldighet enligt 7 c § fullföljs på överenskommet sätt inom rätt tid, avstår staten från ytterligare anspråk mot företrädaren avseende den juridiska personens skulder som omfattas av överenskommelsen.

Om en företrädare inte har fullföljt en överenskommelse på överenskommet sätt inom rätt tid, upphör den att gälla.

12 §

En företrädare för en juridisk person som har betalat skatt enligt 6 §, har rätt att kräva den juridiska personen på beloppet.

En redare som har betalat skatt enligt 8 § har rätt att kräva sjömannens arbetsgivare på beloppet.

En företrädare för en juridisk person som har betalat skatt enligt 6, 6 a eller 7 c § har rätt att kräva den juridiska personen på beloppet.

18 kap.*4 a §*

Om en överenskommelse enligt 12 kap. 7 c § upphör att gälla, skall belopp som sidobetalaren på grund av överenskommelsen har betalat in till Skatteverket föras över till sidobetalarens skattekonto. Om sidobetalaren inte har ett skattekonto, får beloppet betalas ut direkt till sidobetalaren.

21 kap.**3 §**

Om en fråga som avses i 1 § har avgjorts av en allmän förvaltningsdomstol, får *skattemyndigheten* inte ompröva frågan.

Om en fråga som avses i 1 § har avgjorts av en allmän förvaltningsdomstol, får *Skatteverket* inte ompröva frågan.

Betalningsskyldighet enligt 12 kap. 7 c § får inte omprövas.

Trots bestämmelsen i första stycket får en fråga som har avgjorts av en länsrätt eller en kammarrätt genom beslut som fått laga kraft omprövas, om beslutet avviker från rättstillämpningen i ett regeringsrättsavgörande som har meddelats efter beslutet.

22 kap.**2 §**

Beslut i fråga om

1. befrielse enligt 5 kap. 11 § från skyldigheten att göra skatteavdrag,
 2. skatterevision enligt 14 kap. 7 §,
 3. anstånd enligt 17 kap. 6 § med inbetalning av skatt, och
 4. föreläggande vid vite enligt 23 kap. 2 §
- får inte överklagas.

Beskattningsbeslut enligt 11 kap. 1 § andra stycket 7 får inte överklagas.

14 §

Om företrädaren överklagar ett beslut om betalningsskyldighet enligt 12 kap. 6 eller 6 a §, skall överklagandet ha kommit in inom två månader från den dag då företrädaren fick del av beslutet. Om beslutet överklagas av det allmänna, skall överklagandet ha kommit in inom två månader från den dag då beslutet meddelades.

15 §

Om talan om betalningsskyldighet enligt 12 kap. 6 eller 6 a § har väckts mot en företrädare för en juridisk person, skall vad som sägs i detta kapitel om skattskyldig och klagande även gälla företrädaren.

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2004.

2. Om betalningsskyldigheten avser en sådan punktskatt som den upphävd lagen (1984:151) om punktskatter och prisregleringsavgifter fortfarande skall tillämpas på skall

a) hänvisningen i 5 kap. 17 § i den upphävida lagen till skattebetalningslagen även gälla 12 kap. 6 b och 7 a–7 e §§, 21 kap. 3 § andra stycket samt 22 kap. 2, 14 och 15 §§ samma lag, och

b) vad som sägs om skattskyldig i 8 kap. i den upphävda lagen även gälla för företrädaren.

3. Om talan om att ålägga en företrädare för en juridisk person betalningsskyldighet enligt 12 kap. 6 § har väckts vid allmän domstol före ikraftträdandet, gäller de äldre föreskrifterna i 1 kap. 4 § utom såvitt avser utbytet av ordet skattemyndigheten mot ordet Skatteverket, 11 kap. 1 §, 12 kap. 7 och 12 §§, 21 kap. 3 § utom såvitt avser utbytet av ordet skattemyndigheten mot ordet Skatteverket samt 22 kap. 2 § samt de nya föreskrifterna i 12 kap. 6–6 b §§. Hänvisningen i 12 kap. 7 och 12 §§ till 6 § skall då i stället avse de nya föreskrifterna i 12 kap. 6–6 b §§. Om talan gäller en sådan punktskatt som den upphävda lagen (1984:151) om punktskatter och prisregleringsavgifter fortfarande skall tillämpas på, skall hänvisningen i 5 kap. 17 § i den upphävda lagen till 12 kap. 6 § skattebetalningslagen i stället avse de nya föreskrifterna i 12 kap. 6 och 6 b §§ samma lag.

2. Förslag till lag om ändring i taxeringslagen (1990:324)

Härigenom föreskrivs att 6 kap. 1 § taxeringslagen (1990:324) samt rubriken närmast före 6 kap. 1 § skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

6 kap.

Överklagande av skattemyndighets beslut

Överklagande av Skatteverkets beslut

1 §

En skattemyndighets taxeringsbeslut i en fråga som kan ha betydelse för beskattningen eller annat ekonomiskt mellanhavande med det allmänna får överklagas hos länsrätten av den skattskyldige, Riksskatteverket och, i fråga om beslut om taxering till kommunal inkomstskatt, kommunen.

Skatteverkets taxeringsbeslut i en fråga som kan ha betydelse för beskattningen eller annat ekonomiskt mellanhavande med det allmänna får överklagas hos länsrätten av den skattskyldige, det allmänna ombudet hos Skatteverket och, i fråga om beslut om taxering till kommunal inkomstskatt, kommunen.

Om det är den skattskyldige som överklagar, skall Skatteverket vara den skattskyldiges motpart sedan handlingarna i målet överlämnats till länsrätten. Om även det allmänna ombudet hos Skatteverket överklagar, tillämpas dock bestämmelserna i 2 § lagen (2003:000) om allmänt ombud hos Skatteverket. Vad som nu sagts gäller också om en kommun överklagar ett beslut om taxering till kommunal inkomstskatt.

Den skattskyldige får också överklaga beslut att avvisa en begäran om omprövning av taxeringsbeslut.

Skatteverkets beslut enligt första eller andra stycket överklagas hos den länsrätt som är behörig att pröva ett överklagande enligt 22 kap. 1 a–1 c §§ skattebetalningslagen (1997:483).

Om talan om betalningsskyldighet enligt 12 kap. 6 eller 6 a § skattebetalningslagen har väckts genom ansökan mot en företrädare för en juridisk person, har företrädaren rätt att föra talan beträffande den skattefordran som betalningsskyldigheten

grundas på. Talan förs på det sätt som föreskrivs för den juridiska personen.

-
1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2004.
 2. Om talan om att ålägga en företrädare för en juridisk person betalnings-skyldighet enligt 12 kap. 6 § skattebetalningslagen (1997:483) har väckts vid allmän domstol före ikraftträdandet, gäller äldre föreskrifter.
 3. Äldre föreskrifter i 6 kap. 1 § första stycket gäller fortfarande för överklagande av beslut som har meddelats före ikraftträdandet. Vad som där sägs om Riksskatteverket skall då i stället gälla det allmänna ombudet hos Skatteverket.

3. Förslag till lag om ändring i lagen (1989:479) om ersättning för kostnader i ärenden och mål om skatt, m.m.

Härigenom föreskrivs att 1 och 10 §§ lagen (1989:479) om ersättning för kostnader i ärenden och mål om skatt, m.m. skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 §⁵

Denna lag gäller ersättning av allmänna medel för en skattskyldigs kostnader hos domstolar och andra myndigheter i ärenden och mål om skatter, tullar och avgifter samt taxering av fastighet. Lagen tillämpas även i mål enligt lagen (1978:880) om betalningssäkring för skatter, tullar och avgifter. I ärenden om förhandsbesked enligt lagen (1998:189) om förhandsbesked i skattefrågor är denna lag dock tillämplig endast om Riksskatteverket ansökt om förhandsbesked.

Denna lag gäller ersättning av allmänna medel för en skattskyldigs kostnader hos domstolar och andra myndigheter i ärenden och mål om skatter, tullar och avgifter samt taxering av fastighet. Lagen tillämpas även i mål enligt lagen (1978:880) om betalningssäkring för skatter, tullar och avgifter *samt i mål enligt 12 kap. 6 eller 6 a § skattebetalningslagen (1997:483)*. I ärenden om förhandsbesked enligt lagen (1998:189) om förhandsbesked i skattefrågor är denna lag dock tillämplig endast om *det allmänna ombudet hos Skatteverket* ansökt om förhandsbesked.

Med avgifter avses i denna lag sådana avgifter som omfattas av lagen om betalningssäkring för skatter, tullar och avgifter. Med skattskyldig avses den vars skyldighet att betala skatt, tull eller avgift har varit föremål för prövning, liksom den som är ägare till fastighet eller som enligt 1 kap. 5 § fastighets-taxeringslagen (1979:1152) skall anses som ägare.

10 §⁶

Skatterättsnämndens beslut överklagas hos Regeringsrätten. En annan myndighets beslut överklagas hos den länsrätt inom vars domkrets beslutet har fattats.

Skatterättsnämndens beslut överklagas hos Regeringsrätten. *Skatteverkets beslut överklagas hos den länsrätt som är behörig att pröva ett överklagande enligt 22 kap. 1 a–1 d §§ skattebetalningslagen (1997:483)*. En annan myndighets beslut överklagas hos den länsrätt inom vars domkrets beslutet har fattats.

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2004.

⁵Senaste lydelse 1998:192.

⁶Senaste lydelse 1998:192.

2. Om talan om att ålägga en företrädare för en juridisk person betalnings-skyldighet enligt 12 kap. 6 § skattebetalningslagen (1997:483) har väckts vid allmän domstol före ikraftträdandet, gäller äldre föreskrifter i 1 §.

3. Äldre föreskrifter i 10 § gäller fortfarande för överklagande av beslut som har meddelats före ikraftträdandet.

4. Förslag till lag om ändring i tullagen (2000:1281)

Härigenom föreskrivs i fråga om tullagen (2000:1281)

dels att 5 kap. 24 § skall ha följande lydelse,

dels att det i lagen skall införas en ny paragraf, 9 kap. 23 §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

5 kap.

24 §

I fråga om betalningsskyldighet för företrädare för en gäldenär som är juridisk person och som inte har betalat in tull i rätt tid och på rätt sätt gäller 12 kap. 6 § *första, andra och fjärde styckena*, 7 §, 12 § första stycket och 13 § skattebetalningslagen (1997:483).

I fråga om betalningsskyldighet för företrädare för en gäldenär som är juridisk person och som inte har betalat in tull i rätt tid och på rätt sätt gäller 12 kap. 6, 6 b, 7–7 e §§, 12 § första stycket och 13 §, 21 kap. 3 § *andra stycket samt 22 kap. 2 och 14 §§* skattebetalningslagen (1997:483).

Tullverket beslutar om ansvar för delägare i handelsbolag enligt 2 kap. 20 § lagen (1980:1102) om handelsbolag och enkla bolag avseende tull enligt denna lag.

Hos den som har blivit ålagd betalningsskyldighet får indrivning ske enligt 23 §.

9 kap.

23 §

Om talan om betalningsskyldighet enligt 12 kap. 6 § skattebetalningslagen (1997:483) har väckts genom ansökan mot en företrädare för en juridisk person, skall vad som sägs i detta kapitel om skattskyldig, klagande, enskild, part eller motpart även gälla företrädaren.

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2004.

2. Om talan om att ålägga en företrädare för en juridisk person betalningsskyldighet enligt 5 kap. 24 § har väckts vid allmän domstol före ikraftträdandet, gäller de äldre föreskrifterna. Hänvisningen i 5 kap. 24 § till 12 kap. 6 § första, andra och fjärde styckena skattebetalningslagen (1997:483) skall då i stället avse 12 kap. 6 och 6 b §§ samma lag.

5. Förslag till lag om ändring i lagen (2001:1227) om självdeklarationer och kontrolluppgifter

Härigenom föreskrivs att 12 kap. 1 § lagen (2001:1227) om självdeklarationer och kontrolluppgifter skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

12 kap.

1 §

Kontrolluppgift skall lämnas om direkta och indirekta betalningar *till och från utlandet* som överstiger 100 000 kronor eller utgör delbetalningar av en summa som överstiger 100 000 kronor.

Kontrolluppgift skall lämnas om direkta och indirekta betalningar som överstiger 150 000 kronor eller utgör delbetalningar av en summa som överstiger 150 000 kronor, *om betalningarna görs*

1. *till utlandet från en obegränsat skattskyldig,*
2. *från utlandet till en obegränsat skattskyldig, eller*
3. *inom landet mellan en obegränsat och en begränsat skattskyldig.*

Kontrolluppgift skall lämnas för fysiska och juridiska personer av den som har förmedlat betalningen.

I kontrolluppgiften skall uppgift lämnas om

1. betalningens belopp,
2. vad betalningen avser,
3. vilket land som betalningen gjorts till eller kommer från, och
4. vid betalning till utlandet, betalningsmottagarens namn.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2004 och tillämpas första gången vid 2004 års taxering.